

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 12.01.2020

Sayı: 2152

25466

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından, Anayasanın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ıncı ve 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

11 Şubat 2020

Ümit ÖZDAĞ

İstanbul Milletvekili

Türkiye'deki Mülteciler için Mali Yardım Programı kapsamında Sağlık Bakanlığına sağlanan 300 milyon Avro tutarındaki AB hibesi kapsamında, Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerin birinci ve ikinci basamak sağlık hizmetlerine erişimlerini karşılamak maksadıyla 178 Göçmen Sağlık Merkezi açılması planlanmaktadır.

Medyada yer alan bilgilere göre; Merkezlerin amacı, ağırlıklı olarak ülkedeki geçici koruma altındaki Suriyelilere sağlık hizmetlerinin verilmesidir. Suriyeli doktor ve hemşireler dâhil 1500 kadar sağlık personelinin istihdam edecek merkezlerin kuruluş, tefrişat ve işletim giderleri söz konusu AB projesi tarafından karşılanacağı ifade edilmektedir. Ancak fonun devamlılığının olup olmayacağı veya ne miktarda bir parasal miktarda desteklendiği, ne kadarlık bir süre ile destekleneceği hakkında bilgi bulunmamaktadır. Hem AB hem de BM tarafından Suriyelilere sağlanan fonların süreli ve sınırlı miktarda parasal destek ile oluşturulduğu bilinmektedir.

Proje aynı zamanda, mültecilerle doğrudan temasta olan, iki dil bilen hasta yönlendirme personeli ve sağlık personelinin istihdamı, ücretlerinin ödenmesi ve göçmen sağlığı konularında eğitimlerini de karşılayacaktır. Ancak bu merkezlerde tedavisi yapılan Suriyelilerin ilaç paralarının kimin tarafından karşılanacağına dair bir açıklama bulunmazken toplumda oluşan genel kanaate ve önceki uygulamalara göre bu kişilerden ilaç katkı payı/ilaç parası alınmadığı duyumları alınmaktadır.

25 Aralık 2019 Tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan 30989 Sayılı "Geçici Koruma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikte" aşağıda belirtilen değişiklik yapılmıştır.

"MADDE 12- Aynı Yönetmeliğin 27 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) Temel ve acil sağlık hizmetleri ile bu kapsamdaki tedavi ve ilaçlardan Bakanlıkça belirlen tutar veya oran üzerinden katılım payı alınabilir."

Ülkemiz vatandaşlarından ıssızlık, maddi yetersizlik vb. gibi nedenlerle Genel Sağlık Sigortası (GSS) Katılım Payı Ödemelerini yapamayan vatandaşlarımıza geçtiğimiz yıl alınan kararla önce sağlık hizmeti verilmemesi, sonrasında ise gelen tepkiler üzerine muayene dâhil sağlık hizmeti verilmesi ancak ilaç katkı paylarının bu kişilerden alınması kaydı ile sağlık hizmetlerinden faydalanmasına karar verilmiştir.

Anayasada sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkının, ekonomik ve sosyal bir hak olduğu belirtilerek bu husus Anayasal denetim organı olan Anayasa Mahkemesi kararları başta olmak üzere çeşitli başka mevzuatta da ortaya konulmuştur. Mahkeme bir kararında, sosyal güvenlik kapsamındaki kişilerin sağlık hakkı açısından eşit kapsamda olması gerektiğini vurgulamış ve bu durumu "kimselerin 'yaşama hakkı' bakımından birbirlerine bir üstünlük sağlamaması gerekir" şeklinde ifade etmiştir.

25466

Bu çerçevede güçsüzleri güçlüler karşısında koruyacak olan devlet, gerçek eşitliği sağlayacak, toplumsal dengeyi koruyacak, böylece gerçek hukuk devleti niteliğine ulaşacaktır" şeklindeki ifadesiyle yaşam hakkı dolayısıyla sağlık hakkının önemini vurgulamıştır. Mahkeme bir başka kararında ise "...kişilerin kutsal olan can ve sağlığının korunması en önemli bir ödev olarak Anayasa koyucu tarafından devlete verilmiş olup..." şeklindeki ifadesiyle, sağlık hakkının devletin yerine getirmesi gereken en önemli yükümlülüklerden biri olduğunu vurgulamıştır.

Bahse konu bu bilgilere istinaden,

1. Hâlihazırda yapılan uygulamada Geçici Koruma Altındaki (GKA) Suriyelilerden ilaç katkı payı alınmakta mıdır?
2. Anayasanın ve mahkemesinin kararlarında da açıkça vurguladığı üzere, sağlık hizmetinden eşit şekilde faydalanılmasına ilişkin önce kendi vatandaşlarını kapsayan anayasal hükümlerine rağmen, Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerden ilaç katkı payı alınmazken, işsizlik, maddi yetersizlik vb. gibi nedenlerle Genel Sağlık Sigortası (GSS) Katılım Payı Ödemelerini yapamayan vatandaşlarımızdan ilaç katkı payı alınması Anayasanın bu konudaki hükümlerine aykırılık teşkil etmekte midir?
3. Göçmen Sağlık Merkezi bulunmayan yerlerde tedavi olan GKA Suriyelilerden sağlık hizmetlerine katılım payı alınmakta mıdır?
4. Eğer halen bahse konu bu kişilerden ilaç katkı payı alınmıyorsa, 25 Aralık 2019 Tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan 30989 Sayılı değişikliğe istinaden Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerden, Geçici Koruma Yönetmeliğinin ilgili maddesine istinaden, "Temel ve acil sağlık hizmetleri ile bu kapsamdaki tedavi ve ilaçlardan Bakanlıkça belirlen tutar veya oran üzerinden katılım payı alınabilir" hükmü gereğince ilaç katkı payı/katılım payı alınacak mıdır?
5. Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerden, Geçici Koruma Yönetmeliğinin ilgili maddesine istinaden, "Temel ve acil sağlık hizmetleri ile bu kapsamdaki tedavi ve ilaçlardan Bakanlıkça belirlen tutar veya oran üzerinden katılım payı alınabilir" hükmü gereğince, Göçmen Sağlık Merkezi bulunmayan yerlerde tüm tedavi hizmetlerini kapsayan katılım payı alınacak mıdır?
6. 25 Aralık 2019 Tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan 30989 Sayılı değişikliğe istinaden Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerden sağlık hizmetlerine erişiminde katılım payı alınması için Bakanlığınızca uygulanmasına ilişkin genelge çıkarılmış mıdır? Çıkarılmadı/uygulanmayacak ise bahse konu Yönetmelik değişikliğine neden ihtiyaç duyumlu/yapılmıştır?
7. Başlangıçta AB fonlarından finanse edilen harcamalar, BM fonlarının da 2021 yılı sonunda sona ereceği dikkate alınarak ileriki yıllarda, bahse konu Göçmen Sağlık Merkezlerinin fonların sona ermesinden sonra maliyetleri hangi fondan (kaç yıl, veya ay) veya kimden sağlanacaktır? Sağlanan bu fonun devamlılığı (kaç yıl, veya ay) olacak mıdır? Bu fonun karşılayamadığı harcamalar nasıl karşılanacaktır?